

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра фармакології, паразитології і тропічної ветеринарії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету ветеринарної медицини
Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ
“_____” _____ 2023 р.

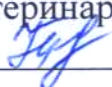

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри фармакології,
паразитології і тропічної ветеринарії
протокол № 4 від “ 18 ” квітня 2023 р.

Завідувач кафедри
Вадим ІЩЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант освітньої програми
“Ветеринарна медицина”
Наталія ГРУШАНСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПАРАЗИТОЛОГІЯ ТА ІНВАЗІЙНІ ХВОРОБИ ТВАРИН»

спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»
освітня програма «Ветеринарна медицина»
Факультет ветеринарної медицини
Розробник: к.вет.н., доцент Семенко О.В.

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Паразитологія та інвазійні хвороби тварин (повний термін навчання)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>
Спеціальність	<i>211 «Ветеринарна медицина»</i>
Освітня програма	<i>«Ветеринарна медицина»</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	180
Кількість кредитів ECTS	6
Кількість змістових модулів	4
Курсовий проект (робота) (за наявності)	+
Форма контролю	<i>Екзамен</i> <i>Залік</i>
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки (курс)	3,4
Семестр	6,7
Лекційні заняття	<i>45 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>75 год.</i>
Самостійна робота	<i>60 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>4 год.</i>

Опис навчальної дисципліни
Паразитологія та інвазійні хвороби тварин
(скорочений термін навчання)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>
Спеціальність	<i>211 «Ветеринарна медицина»</i>
Освітня програма	<i>«Ветеринарна медицина»</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	240
Кількість кредитів ECTS	8
Кількість змістових модулів	4
Курсовий проект (робота) (за наявності)	+
Форма контролю	<i>Екзамен Залік</i>
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки (курс)	3,4
Семестр	6,7
Лекційні заняття	<i>60 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>60 год.</i>
Самостійна робота	<i>120 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>4 год.</i>

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Паразитологія – комплексна наука, яка вивчає зоопаразитів, спричинені ними захворювання і заходи боротьби з ними. Це одна з основних клінічних дисциплін, яка формує спеціаліста ветеринарної медицини. Основна роль дисципліни – засвоїти будову і розвиток збудників інвазійних хвороб і лікувально-профілактичних заходів в господарствах різного спрямування. Основну увагу звернено на зоонози – хвороби спільні для людей і тварин.

Мета навчальної програми полягає у набутті теоретичних і практичних знань з діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб тварин, отримання практичних навичок в проведенні протипаразитарних заходів в тваринницьких господарствах та підготовка студента до самостійної практичної роботи.

Завдання вивчення дисципліни

Виходячи із кваліфікаційної характеристики ветеринарного лікаря, кожен студент має мати наступні знання про основні інвазійні хвороби тварин:

1. Збудники хвороби;
2. Економічні збитки;
3. Цикл розвитку збудників;
4. Епізоотологічні дані;
5. Патогенез;
6. Симптоми хвороби;
7. Патологоанатомічні зміни;
8. Діагностика;
9. Лікування;
10. Профілактичні заходи;
11. Оздоровчі заходи в господарствах різних напрямлень.

Унікальність дисципліни полягає в викладанні наступних розділів дисципліни: гельмінтози коней та особливості їх профілактики, філяріатози (сетаріози тварин та дирофіляріоз собак), бабезіози, еймеріози, токсоплазмоз, саркоцистоз тварин. За якими викладачами кафедри захищені докторські та кандидатські роботи. З перелічених тем запропоновані нові підходи в діагностиці, лікуванні та профілактиці цих хвороб, вивчено та удосконалено дані стосовно поширення, патогенезу та перебігу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

1. Збудників хвороби;
2. Економічні збитки;
3. Цикл розвитку збудників;
4. Епізоотологічні дані;
5. Патогенез;
6. Симптоми хвороби;
7. Патологоанатомічні зміни;
8. Діагностика;
9. Лікування;

10. Профілактичні заходи;

11. Оздоровчі заходи в господарствах різних напрямлень.

Вміти поставити точний діагноз на інвазійне захворювання, провести лабораторне дослідження різних матеріалів від хворих тварин на наявність збудників інвазії, повести диференційну діагностику, володіти сучасними методами досліджень.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних.

СК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності

СК 4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.

СК 5. Здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі.

СК 6. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

СК 7. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.

СК 8. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.

СК 19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

ПРН 5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.

ПРН 18. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.

Компетенції (знання, уміння) рекомендовані МЄБ (П – початковий, С – середній) якими мають володіти студенти після вивчення курсу дисципліни «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин».

- Епідеміологія (використовується частково, на початковому рівні знань): - знання та розуміння загальних принципів описової епідеміології стосовно саме паразитарних хвороб тварин, в т.ч. зоонозів (опісторхоз, трихінельоз, цистицеркоз ВРХ, свиней, ехінококоз, дифілоботріоз, аскаридатоzi тварин, стронгілоїдоз, токсоплазмоз, криптоспоридіоз, саркоцистоз тощо), застосування її до боротьби з паразитарними хворобами, та здатність отримувати та правильно використовувати інформацію з відповідних джерел;

Вивчення природи хвороби, її причин, процесів, розвитку та наслідків.

Розвиток широкого розуміння фундаментальних принципів біоматематики, включаючи біостатистику, планування дослідження, планування та здійснення експериментального та моніторингового збору даних, менеджмент та аналіз даних, критична оцінка опублікованої інформації за паразитарних хвороб.

-Зоонози С(П): визначати клінічні ознаки, клінічний перебіг, потенціал передачі та патогени пов'язані з поширеними зоонозами, спричиненими паразитами; використовувати або пояснювати використання актуальних діагностичних та терапевтичних інструментів щодо поширених зоонозів.

Морфологія та біологія ендо- та ектопаразитів, що мають значення для ветеринарії. Широке розуміння життєвого циклу та патогенезу паразитів тварин: імунологічні та патофізіологічні аспекти зв'язку паразита та його носія, серйозність зоонотичної паразитологічної інфекції / зараження, принципи та протоколи діагностування, лікування та контролю паразитологічних інфекцій / заражень. Методи лабораторної діагностики та ідентифікація важливих життєвих циклів паразитів. З фокусом на паразитах, що мають вплив на здоров'я та благополуччя тварин, а також паразитах, що можуть впливати на здоров'я людей. Зокрема (опісторхоз, трихінельоз, цистицеркоз ВРХ, свиней, ехінококоз, дифілоботріоз, аскаридатоzi тварин, стронгілоїдоз, токсоплазмоз, криптоспоридіоз, саркоцистоз тощо). Ветеринарна охорона здоров'я визначається ВООЗ, як «комплекс дій, направлених на захист фізичного, ментально та соціального благополуччя людей через розуміння та застосування ветеринарної науки». Курс вивчає базові принципи та програми охорони здоров'я людей від зоонозів паразитарної етіології.

- Транскордонні хвороби. Вміти ідентифікувати клінічні ознаки, протікання, потенціал передачі (включаючи вектори (значна роль в цьому належить паразитичним членистоногим (мухи, комарі, мошки, москіти, гедзі, мокреці, зоофільні мухи, клопи, таргани, кровосисні постійні ектопаразити (воші, кровососки), аргасові, гамазоїдні, іксодові кліщі тощо) та патогени, пов'язані з транскордонними хворобами паразитарної етіології. Вивчення паразитів та їх вплив на живі організми. Лабораторні та інші методи дослідження; розуміння основних паразитологічних принципів (процеси трансмісії, класифікації, виділення та ідентифікація), знання епідеміології та патогенезу інвазій з важливими збудниками кожного типу; клінічні ознаки та діагностика інвазії; вибір лікування, включаючи розумне використання протипаразитарних

препаратів; прогностичне та діагностичне значення лабораторних чи клінічних тестів.

– **Нові хвороби та хвороби, що швидко поширюються.** (Значна роль в цьому належить паразитичним членистоногим, як переносникам цих хвороб).

С - визначати нові хвороби та хвороби, що швидко поширюються та надавати актуальну допомогу;

С - визначати підозрілі ознаки та повідомляти про них відповідний Компетентний орган;

С - розуміти причини / гіпотези, пояснювати появу та повторне виникнення хвороб;

С - знати, де знайти актуальну та надійну інформацію щодо нових хвороб та хвороб, що швидко поширюються.

– **Програми профілактики та контролю хвороб паразитарної етіології.**

С - описувати існуючі програми попередження та боротьби з поширеними зоонозами, заразними хворобами, новими хворобами та хворобами, що швидко поширюються, включаючи ідентифікацію тварин, відслідковуваність та нагляд з боку відповідного ветеринарного органу.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання;

№ п/п	Назва теми	Кількість годин				
		тижні	Всього	Лекц.	Лаб.	Сам.
Змістовний модуль 1. Трематодози, цестодози тварин						
1.	Тема 1. Вчення про інвазійні хвороби	1	4	2		2
2.	Тема 2. Гельмінтологічні методи досліджень	2	4		2	2
3	Тема 3. Загальна характеристика трематод. Фасціольоз тварин. Парамфістоматидози жуйних. Опісторхоз тварин.	3	8	2	2	4
4.	Тема 4. Дикроцеліоз. Ехіностоматидози птиці. Визначення моллюсків до виду.	4	4		2	2
5.	Тема 5. Загальна характеристика цестод. Цистицеркози тварин.	5	6	2	2	4
6.	Тема 6. Ехінококоз тварин. Ценуроз овець.	6	6	2	2	2
7.	Тема 7. Монієзіоз, тизанієзіоз жуйних. Аноплоцефальози коней.	7	6		4	2
8.	Тема 8. Дипілідіоз м'ясоїдних. Гіменолепідіози птиці	8	4		2	2
Змістовий модуль 2. Нематодози тварин						
9	Тема 9. Загальна характеристика нематод. Аскарідатози тварин.	9	6	2	2	2

10	Тема 10. Легеневі стронгілідози. Шлунково-кишкові стронгілідози тварин.	10	6	2	2	2
11	Тема 11. Стронгілідози коней. Амідостомоз гусей	11	4		4	
12	Тема 12. Трихуратози тварин. Трихінельоз.	12	6	2	2	2
13	Тема 13. Спіруратози тварин і птиці.	13	2		2	
14	Тема 14. Філяріатози тварин.	14	4	2		4
15	Тема 15. Акантоцефальози тварин.	15	4		2	2
Змістовий модуль 3. Арахноентомози тварин						
16	Тема 16. Загальна характеристика класу Insecta. Оводові хвороби тварин.	1	6	2	4	
17	Тема 17. Зоофільні мухи.	2	5	2	2	2
18	Тема 18. Гнус.	3	6	2	2	4
19	Тема 19. Безкрилі комахи.	4	4	2	2	
20	Тема 20. Загальна характеристика класу Acarina. Саркоптиформні кліщі.	5	8	2	4	4
21	Тема 21. Псороптидозы тварин.	6	6	2	4	
22	Тема 22. Демодекоз тварин	7	4	2	2	
23	Тема 23. Аргасові та гамазоїдні кліщі.	8	6	2	2	4
24	Тема 24. Паразитиформні кліщі. Іксодідози тварин.	9	5	2	3	
Змістовий модуль 4. Протозоози тварин						
25	Тема 25. Загальна характеристика найпростіших. Піроплазмідози тварин.	10	4	2	2	
26	Тема 26. Бабезіози тварин	11	6		4	4
27	Тема 27. Еймеріози тварин.	12	6	2	4	
28	Тема 28. Саркоцистози тварин. Криптоспоридіоз	13	8	2	4	4
29	Тема 29. Токсоплазмоз тварин. Балантидіоз.	14	4	2	4	
30	Тема 30. Основні антипротозойні препарати. Хвороби, спричинені прокаріотами	15	2	3	8	4
Курсовий проект (робота) з (якщо є в робочому навчальному плані)		+				
Усього годин			180	45	75	60

– скороченого терміну денної форми навчання.

№	Назва теми	Кількість годин
---	------------	-----------------

п/п		Тижні	Всього	Лекц.	Лаб	Сам.
Змістовий модуль 1. Трематоози та цестодози тварин						
1.	Вчення про інвазійні хвороби Гельмінтологічні методи досліджень	1	12	2	2	8
2.	Загальна характеристика трематод. Фасціольоз тварин. Парамфістоматидози жуйних. Дикроцеліоз.	2	10	2	2	6
3	Опісторхоз тварин. Ехіностоматидози птиці. Визначення моллюсків до виду.	3	8	2	2	4
4.	Загальна характеристика цестод. Цистицеркози тварин.	4	8	2	2	4
5.	Ехінококоз тварин. Ценуроз овець.	5	8	2	4	2
6.	Монієзіоз, тизанієзіоз жуйних.	6	4	2		2
7.	Аноплоцефальози коней. Дипілідіоз м'ясоїдних.	7	6		2	4
8.	Гіменолепідідози птиці Дифілоботріоз м'ясоїдних.	8	8	2	2	4
Змістовий модуль 2. Нематодози тварин						
9	Загальна характеристика нематод. Аскарідатози тварин.	9	8	2	2	4
10	Легеневі стронгілідози. Шлунково- кишкові стронгілідози тварин.	10	8	2	2	4
11	Стронгілідози коней. Амідостомоз гусей	11	8	2	4	2
12	Трихуратози тварин. Трихінельоз.	12	6	2	2	2
13	Спіруратози тварин і птиці.	13	6	2	2	2
14	Філяріатози тварин. Рабдидатози тварин	14	10	4		6
15	Акантоцефальози тварин.	15	8	2	2	4
Змістовий модуль 3. Арахноентомози тварин						
16	Загальна характеристика класу Insecta. Ововодні хвороби тварин.	1	8	2	4	2
17	Зоофільні мухи.	2	8	2	2	4
18	Гнус.	3	8	2	2	4
19	Безкрилі комахи.	4	6	2	2	2
20	Загальна характеристика класу Acarina. Саркоптиформні кліщі.	5	8	2	4	2
21	Псороптидози тварин. Демодекоз тварин	6	10	4	2	4
22	Аргасові та гамазоїдні кліщі.	7	8	2	2	4
23	Паразитиформні кліщі. Іксодідози тварин.	8	8	2	2	4
Змістовий модуль 4. Протозоози тварин						

24	Загальна характеристика найпростіших. Піроплазмідози тварин.	9	6	2	2	2
25	Бабезіози тварин	10	6		2	4
26	Еймеріози тварин.	11	8	2	2	4
27	Саркоцистози тварин. Криптоспоридіоз	12	8	2	2	4
28	Токсоплазмоз тварин. Балантидіоз.	13	8	2	2	4
29	Основні антипротозойні препарати.	14	8	2	2	4
30	Хвороби, спричинені прокаріотами	15	8	2	2	4
Курсовий проект (робота) з (якщо є в робочому навчальному плані)		+				
Усього годин			240	60	60	120

4. Теми лабораторних занять (повний термін навчання)

№ п/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Лабораторні методи досліджень	2
2	Парамфістоматидози жуйних. Дикроцеліоз. Фасціольоз тварин.	2
3	Опісторхоз тварин. Ехіностоматидози птиці.	2
4	Визначення молюсків до виду.	2
5	Цистіцеркози тварин.	2
6	Ехінококоз тварин. Ценуроз овець.	2
7	Монієзіоз, тізанієзіоз жуйних. Аноплоцефальози коней. Дипілідіоз м'ясоїдних.	2
8	Гіменолепідіози птиці.	2
9	Аскаридатоци тварин.	2
10	Легеневі стронгілідоци.	2
11	Шлунково-кишкові стронгілідоци тварин.	2
12	Стронгілідоци коней. Амідостомоз гусей.	2
13	Трихуратоци тварин. Трихінельоз.	2
14	Спіруратоци тварин і птиці.	2
15	Акантоцефальози тварин.	2
16	Гіподермоз ВРХ. Естроз овець	2
17	Гастрофільоз коней.	2
18	Зоофільні мухи.	2
19	Гнус.	2
20	Безкрилі комахи.	2
21	Саркоптиформні кліщі.	2
22	Псороптоци тварин.	2
23	Демодекоз тварин	2
24	Аргасові та гамазоїдні кліщі.	2
25	Довгохоботкові іксодові кліщі	2
26	Короткохоботкові іксодові кліщі	2
27	Бабезіоз ВРХ, овець	2
28	Бабезіози коней, собак	2
29	Еймеріоз курей	3
30	Еймеріоз кролів.	2
31	Саркоцистози тварин.	2

32	Токсоплазмоз тварин	2
33	Кріптоспоридіоз тварин	2
34	Балантидіоз.	2
35	Амебіази тварин.	2
36	Хвороби, спричинені прокаріотами. Анаплазмоз. Гемоплазмоз.	2
37	Хвороби, спричинені прокаріотами. Бореліоз птиці.	3
Разом		75

Теми лабораторних занять (скорочений термін навчання)

№ п/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Лабораторні методи досліджень	2
2	Парамфістоматидози жуйних. Фасціольоз тварин.	2
3	Дикроцеліоз. Опісторхоз тварин.	2
4	Ехіностоматидози птиці. Визначення молюсків до виду.	2
5	Цистіцеркози тварин.	2
6	Ехінококоз тварин. Ценуроз овець.	2
7	Монієзіоз, тізанієзіоз жуйних. Аноплоцефальози коней. Дипілідіоз м'ясоїдних.	2
8	Гіменолепідіози птиці.	2
9	Аскаридатози тварин.	2
10	Легеневі стронгілідози.	2
11	Шлунково-кишкові стронгілідози тварин.	2
12	Стронгілідози коней. Амідостомоз гусей.	2
13	Трихуратози тварин. Трихінельоз.	2
14	Спіруратози тварин і птиці.	2
15	Акантоцефальози тварин.	2
16	Гіподермоз ВРХ. Естроз овець	2
17	Гастрофільоз коней.	2
18	Зоофільні мухи.	2
19	Гнус.	2
20	Безкрилі комахи.	2
21	Саркоптиформні кліщі.	2
22	Псороптози тварин. Демодекоз тварин	2
23	Аргасові та гамазоїдні кліщі.	2
24	Довгохоботкові іксодові кліщі Короткохоботкові іксодові кліщі	2
25	Бабезіоз ВРХ, овець	2
26	Бабезіози коней, собак	2
27	Еймеріоз курей. Еймеріоз кролів.	2
28	Саркоцистози тварин. Токсоплазмоз тварин	2
29	Кріптоспоридіоз тварин Балантидіоз.	2
30	Хвороби, спричинені прокаріотами. Анаплазмоз. Гемоплазмоз. Бореліоз птиці.	2
Разом		60

5. Теми самостійної роботи (повний термін навчання)

№ п/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Паразитоценози та асоціативні хвороби тварин	2

2	Якісні методи в паразитологічних дослідженнях	2
3	Визначення моллюсків до виду.	4
4	Цистіцеркоз пізіформний.	2
5	Особливості диференційної діагностики теній у псових	4
6	Дипілідіоз м'ясоїдних.	2
7	Гіменолепідідози тварин	2
8	Токсаскароз собак і котів	2
9	Мюллеріоз жуйних	2
10	Езофагостомоз жуйних	2
11	Ціатостомози коней	2
12	Трихуроз у м'ясоїдних	2
13	Особливості диференційної діагностики спірурат.	2
14	Поліморфоз птиці.	4
15	Особливості диференційної діагностики оводових хвороб	2
16	Мухи це-це	2
17	Вольфартіоз тварин	4
18	Ветеринарне значення представників гнусу	4
19	Ліногнатоз кобак і котів	4
20	Демодекоз свиней	4
21	Методики приготування та фарбування мазків крові	4
22	Еймеріоз овець.	4
23	Ізоспороз свиней	4
Разом		60

Теми самостійної роботи (скорочений термін навчання)

№ п/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Паразитоценози та асоціативні хвороби тварин	4
2	Якісні методи в паразитологічних дослідженнях	4
3	Особливості дослідження додаткових та проміжних хазяїв за трематодозів	2
4	Визначення моллюсків до виду.	4
5	Цистіцеркоз пізіформний.	2
6	Особливості диференційної діагностики теній у псових	2
7	Дипілідіоз м'ясоїдних.	2
8	Гіменолепідідози тварин	2
9	Токсаскароз собак і котів	2
10	Мюллеріоз жуйних	2
11	Езофагостомоз жуйних	2
12	Ціатостомози коней	2
13	Трихуроз у м'ясоїдних	2
14	Особливості диференційної діагностики спірурат.	2
15	Поліморфоз птиці.	2
16	Особливості диференційної діагностики оводових хвороб	2
17	Мухи це-це	2
18	Вольфартіоз тварин	2
19	Ветеринарне значення представників гнусу	2
20	Ліногнатоз кобак і котів	2
21	Методи діагностики акариформних кліщів	2
22	Демодекоз свиней	2
23	Дерманісіоз у кролів	2

24	Іксодіди роду <i>Amblioma</i>	2
25	Тейлеріоз коней	2
26	Методики фарбування мазків за бабезіозів	2
27	Еймеріоз овець.	2
28	Ізоспороз свиней	2
29	Криптоспоридіози екзотичних тварин.	2
30	Хвороби, спричинені прокаріотами. Агіптенельоз птиці	2
Разом		60

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Перелік питань:

1. Загальна характеристика трематод.
2. Загальна характеристика цестод.
3. Фасціольоз тварин.
4. Парамфістоматидози жуйних.
5. Опісторхоз.
6. Ехіностоматидози водоплавної птиці.
7. Дикроцеліоз.
8. Лавальні цестодози.
9. Імагінальні цестодози.
10. Цистицеркоз ВРХ.
11. Цистицеркоз свиней.
12. Тенуїкольний цистицеркоз.
13. Ехінококоз.
14. Монієзіоз.
15. Тізанієзіоз.
16. Дипілідіоз.
17. Аноплоцефалідози коней.
18. Дайте визначення Девастації.
19. Дайте визначення ЕЕ.
20. Дайте визначення ІІ.
21. Дайте визначення ЕІ.
22. Дайте визначення ІЕ.
23. Вчення при природну вогнищевість.
24. Еколого-паразитологічна школа та її засновник.
25. Паразитоценози.
26. Аскарідитози тварин (аскароз, неоаскароз, парарскарроз, токсакароз, токсакароз, аскарідіоз).
27. Легеневі стронгілідози (диктіокаульоз, протостронгілідози, метастронгільоз, сингамоз).
28. Шл.-кишкові стронгілідози жуйних, коней, м'ясоїдних.
29. Спіруратози (телязіоз, тетрамероз, стрептокарроз, ехінуріоз).
30. Трихуратози (трихуроз, трихінельоз).
31. Стронгілоїдози.
32. Філяріатози (сетаріоз ВРХ, дирофіляріоз).
33. Оксіуратози (гетеракоз, оксіуроз).
34. Акантоцефальози (макраканторинхоз, філікальоз, поліморфоз).
35. Загальна характеристика акариформних кліщів.
36. Загальна характеристика паразитиформних кліщів.
37. Саркоптози.
38. Псороптози.
39. Отодектоз.
40. Нотоедроз.
41. Кнемідокоптоз.
42. Демодекози.
43. Іксодові кліщі.
44. Аргасові кліщі.
45. Гамазоїдні кліщі.
46. Гіподермоз ВРХ.
47. Естроз овець.
48. Гастрофільоз коней.
49. Зоофільні мухи.
50. Гнус.
51. Безкрилі комахи (воші, волосіди, блохи, клопи).
52. Таргани.
53. Загальна характеристика найпростіших.
54. Бабезіози (ВРХ, овець, коней, собак).
55. Еймеріози (жуйних, кролів, курей).
56. Саркоцистози.
57. Токсоплазмоз.
58. Криптоспоридіоз.
59. Балантидіоз.
60. Бореліоз птиці.
61. Анаплазмоз жуйних.
62. Еперитрозоози.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет Ветеринарної медицини
 Напрямок підготовки (спеціальність) Ветеринарна медицина
 Форма навчання денна
 Семестр 6 Курс 3
 ОС «Магістр»
 Кафедра Фармакології, паразитології і тропічної ветеринарії
 Дисципліна «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин»
 Викладач (Семенко О.В.)
 Пакет тестових питань на залік
 «Затверджую»
 Завідувач кафедри _____ (Іщенко В.Д.)
 « ____ » квітня 2023 р.

БІЛЕТ №1

1. Вкажіть прізвище засновника вчення про девастацію

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

2. Як називають хазяїв, в організмі яких паразит проходить кінцевий етап свого розвитку, зазвичай пов'язаний зі статевим розмноженнями?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

3. Як називається сукупність різних видів паразитів, що заселяють організм хазяїна або його окремі органи?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

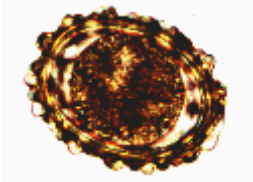
4. Вкажіть відповідність

1. Дружні взаємовідносини	a. мутуалізм b. коменсалізм
2. Ворожі взаємовідносини	c. синойкія d. паразитизм

5. Хто є засновником паразитоценології?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

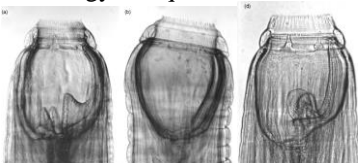
6. Вкажіть яйце якого гельмінта свиней представлене на рисунку (збільшення ок.х15, об.х20)

(у бланку відповідей впишіть назву збудника латиною)

7. Вкажіть відповідність збудників коней:

1. Strongylus vulgaris
2. Strongylus edentates
3. Strongylus equinus

А   б   с

8. Вкажіть латинську назву гельмінта представленого на рисунку

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

9. Вкажіть назву хвороби телят збудник якої представлений на рисунку

(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

10. Які з перерахованих препаратів відносяться до групи макроциклічних лактонів?

1	Аверсект
2	Бронтел
3	Дектомакс
4	Роленол

11. Вкажіть збудника хвороби, що локалізуються в бронхах

1	Дирофілярій
2	Метастронгіл
3	Протостронгіл
4	Трихурісів

12. Як називається інвазійна личинка у макраканторинхів?

1	Церкоїд
2	Акантела
3	Адолескарій
4	Акантор

13. Вкажіть **основний** метод дослідження калу при підозрі на парамфістомози?

1	Фюллеборна
2	Послідовного промивання
3	Бермана-Орлова
4	Горшкова

14. Назвіть до якої групи препаратів належить альбендазол

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

15. Збудники яких хвороб мають додаткового хазяїна?

1	Ехіностомадид
2	Аскарид
3	Диктіокаул
4	Опісторхів

16. Вкажіть відповідність

А. біогельмінтози	1. Аскароз
	2. Метастронгільоз
В. геогельмінтози	3. Олуланоз
	4. Макраканторинхоз

17. Зараження на який гельмінтоз відбувається при заковтуванні твариною вражених личинкою збудника личинок комах-копробіонтів?

(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

18. Як називається хвороба свиней, проміжним хазяям збудників якої є дощові черви

(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

19. Через який час після потрапляння в організм тварини трихінели стають статевозрілими?

1	1-2 тижні
2	2-3 тижні
3	1 місяць
4	2-5 днів

20. Вкажіть назву хвороби збудник якої представлений на рисунку

(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

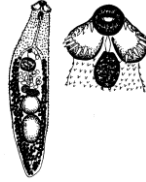
21. При гельмінтоовоскопічному дослідженні виявили яйце гельмінта свиней представлене на рисунку (збільшення ок.х15, об.х40). Встановіть діагноз.

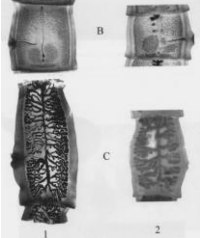
(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

22. Вкажіть назву гельмінта представленого на рисунку

- 1 – Fasciola hepatica
- 2 – Opisthorchus tenuicollis
- 3 – Echinostoma revolutum
- 4 – Paramphistoma cervi

23. Вкажіть на рисунку гермафродитний членок

свиного ціп'яка

24. Вкажіть назву хвороби, яку ще називають «вузликовою хворобою»

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

25. Вкажіть загальну назву методів досліджень, при яких виявляють личинок гельмінтів?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

26. Вкажіть відповідність методів в гельмінтології

1. Флотаційні методи дослідження	a. Послідовного промивання
2. Методи осадження	b. Горшкова
3. Комбіновані методи	c. Калантарян
	d. Щербовича
	e. Демідова
	f. Фюллеборна

27. Де паразитують статевозрілі трихінели?

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

28. Вкажіть відповідність

А. біогельмінтози	1. Аскароз
	2. Метастронгілоз
Б. Геогельмінтози	3. Олуланоз
	4. Макраканторинхоз

29. Вкажіть збудника хвороби, що локалізуються в кровоносних судинах

1	Спаргамуси
2	Олулани
3	Шистосоми
4	Трихурісів

30. Яким методом досліджуємо кал при підозрі на фасціольоз?

1	Фюллеборна
2	Послідовного промивання
3	Бермана-Орлова
4	Горшкова

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет Ветеринарної медицини
 Напрямок підготовки (спеціальність) Ветеринарна медицина
 Форма навчання денна
 Семестр 7 Курс 4
 ОС «Магістр»
 Кафедра Фармакології, паразитології і тропічної ветеринарії
 Дисципліна «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин»
 Викладач (Семенко О.В.)
Пакет тестових питань на іспит
 «Затверджую»
 Завідувач кафедри _____ (Іщенко В.Д.)
 « ____ » квітня 2023 р.

БІЛЕТ №1
Відкриті питання:

1. Фасціольоз тварин.
2. Гастрофільоз коней.
3. Токсоплазмоз тварин.

Тестові питання:

1. Вкажіть прізвище засновника вчення про девастацію

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

3. Вкажіть відповідність збудників місцю локалізації в організмі свиней

А. Епітеліальні клітини кишечника	1. Еймерії
В. М'язи	2. Саркоцисти
	3. Токсоплазми
	4. Кріптоспоридії

4. Вкажіть назву акарозу, при якому свербіж відсутній або слабо виражений

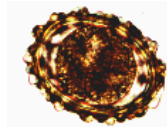
(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

5. Вкажіть назву хвороби свиней викликану комахой, що представлена на рисунку

(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

6. Вкажіть яйце якого гельмінта свиней представлене на рисунку (збільшення ок.х15, об.х20)

(у бланку відповідей впишіть назву збудника латиною)

7. Як називається інвазійна личинка у макраканторинхів?

1	Церкоїд
2	Акантела
3	Адолескарій
4	Акантор

8. Вкажіть **основний** метод дослідження калу при підозрі на парамфістомози?

1	Фюллеборна
2	Послідовного промивання
3	Бермана-Орлова
4	Горшкова

9. Назвіть до якої групи препаратів належить альбендазол

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

10. Збудники яких хвороб мають додаткового хазяїна?

1	Ехіностомадид
2	Аскарид
3	Диктіокаул
4	Опісторхів

7. Методи навчання.

Форми та методи навчання – лекції, лабораторнії заняття згідно програми курсу.

8. Форми контролю.

Форми організації контролю знань, система оцінювання – контроль знань здійснюється шляхом виконання студентами лабораторних робіт, виступів з доповідями, складання модульних контрольних робіт за модульно-рейтинговою системою.

Поточний контроль знань студентів здійснюється на лабораторних заняттях і полягає в проведенні попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з навчальної дисципліни здійснюють згідно кредитно-модульної системи. Рейтинг із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається із рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 70 балів, і рейтингу з атестації (екзамену) – 30 балів.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної роботи: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 70 балів, і рейтингу з атестації (екзамену) – 30 балів.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового заліку (у 4-му семестрі для 2 курс ст.. та 6-му семестрі 3 курс повний термін навчання) екзамену (3-й семестр 3 курс ст.. та 7-й семестр 4 курс повний термін навчання) в обсязі навчального матеріалу і в терміни, встановлені навчальним планом.

9. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 03.03.2021 р. протокол № 7)

Рейтинг студента, Бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

10. Навчально-методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти освіти, навчальні плани, навчальні програми з усіх нормативних і вибіркового навчальних дисциплін; підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і

лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

1. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В.О., Галат М. В. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Підручник./ за ред. проф. Галат В. Ф.- Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2014. – 338 с.
2. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В.О., Галат М. В. Інвазійні хвороби жуйних тварин. Навчальний посібник. / за ред. проф. Галат В. Ф. - Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2012. 144 с.
3. Методичні вказівки. Методи ідентифікації кровопаразитів у тварин/Бойко Н., Немова Т., Семенко О./ Компрінт.-К.-2021,-2.5 д.а.
4. Сорока Н.М., Кичилюк Ю.В., Пашкевич І.Ю. Еймеріоз і ізоспороз свиней. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 216 с.
5. Сорока Н.М., Гончаров С.Л., Пашкевич І.Ю. Параценогоніmoz коропових риб. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2018. 149 с.
6. Журенко В.В., Сорока Н.М., Журенко О.В. Криптоспоридіоз телят. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 249 с.
7. Сорока Н.М., Овчарук Н.П., Пашкевич І.Ю. Шлунково-кишкові стронгілятози великої рогатої худоби. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 178 с.
8. Сорока Н.М., Стибель В.В., Сидоренко І.В., Пашкевич І.Ю. Малофагози голубів. Монографія. К.:«ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 160 с.
9. Прус М.П., Семенко О.В., Галат М.В. Монографія. Бабезіоз собак. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2017. – 175 с.
10. Прус М.П., Зворигіна В.Є., Семенко О.В. Монографія. Саркоцистоз тварин. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2019. – 149 с.
11. Методичні вказівки "Лабораторна діагностика протозоозів тварин" Сорока Н., Прус М., Семенко О., Пашкевич І., Галат М., Слободян Р./ Компрінт.-К.-2021,-3.5 д.а.
12. Методичні вказівки "Лабораторна діагностика гельмінтозів тварин" Сорока Н., Прус М., Семенко О., Пашкевич І., Галат М., Слободян Р./ Компрінт.-К.-2021,-5.5 д.а.
- 13.Рекомендації з діагностики саркоцистозу тварин /Прус М.П., Семенко О.В., Литвиненко О.П., Зворигіна В.Є. / ДНДІЛДВСЕ, Київ, 2016. - 18 с.
14. Стець О.В., Сорока Н.М., Семенко О.В., Мазуркевич А.Й. Спосіб діагностики яєць гельмінтів за допомогою флоатації та обеззолених фільтрів. Патент на корисну модель № 132168 Україна: МПК G01N 33/487; № 201809675; заявл. 26.09.2018; опубл. 11.02.2019, Бюл. № 3. 4 с.
15. Стець О.В., Сорока Н.М., Семенко О.В., Мазуркевич А.Й. Спосіб діагностики яєць гельмінтів за допомогою послідовного промивання та обеззолених фільтрів. Патент на корисну модель № 133416 Україна: МПК G01N 33/48; № 201809503; заявл. 21.09.2018; опубл. 10.04.2019, Бюл. № 7. 4 с.,
16. Дащенко С.О. Сорока Н.М., Галат М.В., Семенко О.В. Метод діагностики стронгілоїдозу собак за використання струнних ниток. Патент на корисну модель № 142234 UA. 2020.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В.О., Галат М. В. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Підручник./ за ред. проф. Галат В. Ф.- Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2014. – 338 с.
2. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В.О., Галат М. В. Інвазійні хвороби жуйних тварин. Навчальний посібник. / за ред. проф. Галат В. Ф. - Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2012. 144 с.
4. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин / В.Ф. Галат, А.В. Березовський, М.П. Прус, Н.М. Сорока; За ред. В.Ф. Галата. Підручник./ – К.: Вища освіта, 2009. – 464 с.
5. Практикум із паразитології / В.Ф. Галат, Ю.Г. Артеменко, М.П. Прус та ін.; За ред. В.Ф.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра фармакології, паразитології і тропічної ветеринарії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету ветеринарної медицини
Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ
“ ” 2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри фармакології,
паразитології і тропічної ветеринарії
протокол № 4 від “ 18 ” квітня 2023 р.

Завідувач кафедри

Вадим ІЩЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант освітньої програми
“Ветеринарна медицина”

Наталія ГРУШАНСЬКА

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
«Паразитологія та інвазійні хвороби»**

Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»

Освітня програма Ветеринарна медицина

Факультет ветеринарної медицини

Розробник: Семенко О.В., доцент, к.вет.н.

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної практики

ПАРАЗИТОЛОГІЯ ТА ІНВАЗІЙНІ ХВОРОБИ

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	211 – «Ветеринарна медицина»	
Освітня програма	Ветеринарна медицина	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	30	
Кількість кредитів ECTS	1,0	
Навчальна практика	30	
Кількість змістових модулів	-	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	Повний термін навчання	Скорочений термін навчання
Рік підготовки (курс)	4 курс	3
Семестр	8	6
Лекційні заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна робота		
Індивідуальні завдання	30 год.	30 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання		

2. Мета та завдання навчальної практики

Паразитологія – комплексна наука, яка вивчає зоопаразитів, спричинені ними захворювання і заходи боротьби з ними. Це одна з основних клінічних дисциплін, яка формує спеціаліста ветеринарної медицини. Основна роль навчальної практики – засвоїти будову і розвиток збудників інвазійних хвороб для успішної діагностики паразитарних хвороб тварин і лікувально-профілактичних заходів в господарствах різного спрямування. Основну увагу звернено на зоонози – хвороби спільні для людей і тварин. Для оцінювання здачі індивідуальних завдань навчальної практики використовується сертифікований електронний навчальний курс «Паразитологія та інвазійні хвороби» (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2026>)

Мета навчальної практики полягає у набутті практичних знань з діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб тварин, отримання практичних навичок в проведенні протипаразитарних заходів в тваринницьких господарствах та підготовка студента до самостійної практичної роботи.

Набуті знання з курсу паразитологія та інвазійні хвороби необхідні для практичної діяльності лікаря ветеринарної медицини.

Завдання вивчення дисципліни:

Виходячи із кваліфікаційної характеристики ветеринарного лікаря, кожен студент має мати наступні знання про основні інвазійні хвороби тварин:

1. Збудники хвороби;
2. Економічні збитки;
3. Цикл розвитку збудників;
4. Епізоотологічні дані;
5. Патогенез;
6. Симптоми хвороби;
7. Патологоанатомічні зміни;
8. Діагностика;
9. Лікування;
10. Профілактичні заходи;
11. Оздоровчі заходи в господарствах різних напрямлень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

1. Збудників хвороби та проводити їх визначення за морфологічними ознаками;
2. Цикл розвитку збудників та його особливості за різних паразитозів;
4. Епізоотологічні дані;
5. Патогенез;
6. Симптоми хвороб паразитарної етіології;
7. Патологоанатомічні зміни;
8. Особливості діагностики паразитарних хвороб, сучасні методи їх діагностики;
9. Особливості лікування за паразитарних хвороб тварин;
10. Профілактичні заходи;
11. Оздоровчі заходи в господарствах різних напрямлень.

вміти:

- ✓ кваліфіковано ставити діагноз з використанням сучасних методів дослідження;
- ✓ лікувати тварин в разі виявлення у них хвороб паразитарної етіології;

- ✓ проводити ветеринарно-санітарну оцінку продуктів отриманих від тварин, які хворі на інвазійні хвороби;
- ✓ розробляти, організовувати та здійснювати заходи профілактики паразитарних хвороб тварин;
- ✓ проводити диференційну діагностику хвороб паразитарної етіології.

3. Програма та структура навчальної практики:

Дні практики. Індивідуальні завдання	Кількість годин
День 1. Правила відбору, упаковки та пересилки матеріалу для паразитологічних досліджень. Загальна схема та порядок паразитологічних досліджень. Методи посмертної діагностики паразитарних хвороб тварин.	6
День 2. Гельмінтоовоскопічні та гельмінтоскопічні методи досліджень. Методи кількісного та якісного визначення гельмінтів. Методи досліджень об'єктів навколишнього середовища та проміжних та додаткових хазяїв збудників інвазійних хвороб.	6
День 3. Гельмінтолавроскопічні методи досліджень. Спеціальні методи досліджень за гельмінтозів тварин. Особливості ветеринарно-санітарної експертизи за хвороб паразитарної етіології. Особливості профілактичних та лікувальних обробок тварин за гельмінтозів.	6
День 4. Особливості діагностики хвороб, спричинених членистоногими. Методи акарологічних досліджень. Диференціальна діагностика акарозів та ентомозів тварин. Особливості проведення лікувально-профілактичних обробок тварин за арахно-ентомозів.	6
День 5. Особливості діагностики хвороб, спричинених найпростішими. Методи досліджень за різних збудників хвороб спричинених найпростішими. Диференціальна діагностика протозоозів тварин. Особливості проведення лікувально-профілактичних обробок тварин за протозоозів.	6
Усього годин	30

4. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. В копії акта розтину детально описують ?
2. Як і коли проводять консервування патматеріалу?
3. Методи посмертних досліджень за хвороб спричинених паразитами?
4. Відбір проб для обстеження об'єктів зовнішнього середовища для гельмінтологічних досліджень з двох суміжних сторін ?
5. Відбір проб для обстеження об'єктів зовнішнього середовища для гельмінтологічних досліджень методом квартування ?
6. Відбір проб для обстеження об'єктів зовнішнього середовища методом конверту для гельмінтологічних досліджень?
7. Відбір проб у великих тварин?
8. Відбір проб для гельмінтологічних досліджень у дрібних тварин?
9. Лікування тварин при трематодозах ?
10. Лікування тварин при цестодозах ?
11. Лікування тварин при нематодозах ?
12. Лікування тварин при акантоцефальозах ?
13. Особливості діагностики трематодозів?
14. Особливості діагностики цестодозів?
15. Як проводять диференційну діагностику за ларвальних цестодозів?
16. Як проводять диференційну діагностику за імагінальних цестодозів?
17. Як проводять диференційну діагностику за нематодозів цестодозів?
18. Як проводять диференційну діагностику за акантоцефальозівцестодозів?
19. Куди пат матеріал для пересилки поміщають ?
20. При дослідженні бджіл що відбирають ?
21. У лабораторію як матеріал відправляють ?
22. Особливості досліджень паразитів в молоці ?
23. Коли проводять дослідження сечі?
24. Коли проводять дослідження крові та гельмінтозів ?
25. Як проводять діагностику за телязіозу у тварин?
26. Як проводять дослідження за онхоцеркозу?
27. Як проводять дослідження за ситаріозу?
28. Особливості ветеринарно-санітарної експертизи за цистицеркозу ВРХ?
29. Особливості ветеринарно-санітарної експертизи за цистицеркозу свиней?
30. Ветеринарно-санітарна експертиза за ехінококозу?
31. Особливості діагностики та ВСЕ за овових хвороб?
32. Особливості діагностики за протозоозів тварин?
33. Особливості діагностики бабезіозів?
34. Особливості діагностики саркоцистозів?
35. ВСЕ за саркоцистозу?
36. Метод Какуріної?
37. Особливості діагностики токсоплазмозу у проміжних хазяїв?
38. Особливості диференційної діагностики ентомозів тварин?
39. Особливості діагностики акарозів?
40. Особливості діагностики акариформних кліщів?

41. Особливості діагностики паразитиформних кліщів?
42. Превентивні заходи за ларвальних цестодозів?
43. Превентивні заходи за імагінальних цестодозів?
44. Найбільш поширені зоонози-трематодози та особливості профілактичних заходів за них?
45. Найбільш поширені зоонози-цестодози та особливості профілактичних заходів за них?
46. Найбільш поширені зоонози-нематодози та особливості профілактичних заходів за них?
47. Найбільш поширені зоонози-акантоцефальози та особливості профілактичних заходів за них?
48. Найбільш поширені зоонози серед протозоозів та особливості профілактичних заходів за них?
49. Особливості лікувальних заходів за гельмінтозів тварин залежно від виду тварин?
50. Особливості лікувальних заходів за гельмінтозів тварин залежно від класу гельмінтів?
51. Сучасні методи діагностики паразитарних хвороб?
52. Сучасні методи діагностики гельмінтозів?
53. Сучасні методи діагностики протозоозів?
54. Принцип проведення ПЛР?
55. Принцип проведення методів імунологічної діагностики?
56. Особливості проведення твердофазного методу ELISA?
57. Особливості обстеження ґрунту при проведенні паразитологічних досліджень?
58. Диференціація паразитичних та вільноіснуючих нематод, виявлених в пробах ґрунту?
59. Особливості дослідження молюсків?
60. Особливості дослідження риби на опісторхід?
61. Методи дослідження на трихінельоз?
62. Трихінелоскопія?
63. Перетравлення м'язів у штучному шлунковому соці при дослідженні на трихінельоз?
64. Особливості паразитологічних досліджень у птиці?
65. Диференційна діагностика акариформних кліщів?

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

БІОРЕСУРСІВ І

ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет ветеринарної медицини

Напрямок підготовки (спеціальність)

Ветеринарна медицина

Форма навчання денна

Семестр 8 Курс 4

Кафедра фармакології, паразитології і

тропічної ветеринарії

Дисципліна Паразитологія та інвазійні

хвороби (Навчальна практика)

Викладачі: Прус М.П.

«Затверджую»

Завідувач кафедри

(Іщенко В.Д.)

« 18 » квітня 2023 р.

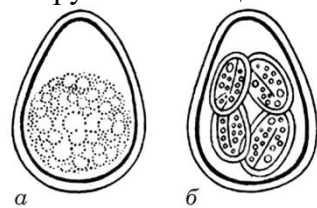
Пакет тестових завдань Залік (Навчальна практика)

1. Вкажіть назву комахи, представленої на рисунку

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь українською)

2. Вкажіть, де на рисунку не спорульована ооциста

3. Вкажіть відповідність збудників місцю локалізації в організмі свиней

А. Епітеліальні клітини кишечника	1. Еймерії
В. М'язи	2. Саркоцисти
	3. Токсоплазми
	4. Криптоспоридії

4. Вкажіть назву акарозу, при якому свербіж відсутній або слабо виражений

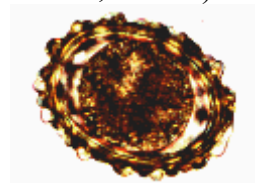
(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

5. Вкажіть назву хвороби свиней викликану комахой, що представлена на рисунку

(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

6. Вкажіть яйце якого гельмінта свиней представлено на рисунку (збільшення ок.х15, об.х20)

(у бланку відповідей впишіть назву збудника латиною)

7. Вкажіть відповідність збудників коней:

1. Strongylus vulgaris
2. Strongylus edentatus
3. Strongylus equinus

А б с

8. Вкажіть латинську назву гельмінта представленого на рисунку

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

9. Вкажіть назву хвороби телят збудник якої представлений на рисунку

(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

10. Які з перерахованих препаратів відносяться до групи макроциклічних лактонів?

1	Аверсект
2	Бронтел
3	Дектомакс
4	Роленол

11. Вкажіть збудника хвороби, що локалізуються в бронхах

1	Дирофілярій
2	Метастронгіл
3	Протостронгіл
4	Трихурісів

12. Як називається інвазійна личинка у макраканторинхів?

1	Церкоїд
2	Акантела
3	Адолескарій
4	Акантор

13. Вкажіть **основний** метод дослідження калу при підозрі на парамфістомози?

1	Фюллеборна
2	Послідовного промивання
3	Бермана-Орлова
4	Горшкова

14. Назвіть до якої групи препаратів належить альбендазол

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

15. Збудники яких хвороб мають додаткового хазяїна?

1	Ехіностомадид
2	Аскарід
3	Диктіокаул
4	Опісторхів

16. Вкажіть відповідність

А. біогельмінтози	1. Аскарроз
	2.
В. геогельмінтози	Метастронгільоз
	3. Олуланоз
	4.
	Макраканторинхоз

17. Зараження на який гельмінтоз відбувається при заковтуванні твариною вражених личинкою збудника личинок комах-копробіонтів?

(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

18. Як називається хвороба свиней, проміжним хазяям збудників якої є дощові черви

(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

19. Через який час після потрапляння в організм тварини трихінели стають статевозрілими?

1	1-2 тижні
2	2-3 тижні
3	1 місяць
4	2-5 днів

20. Вкажіть назву хвороби збудник якої представлений на рисунку

(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

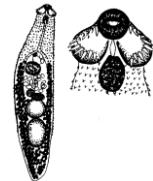
21. При гельмінтооскопічному дослідженні виявили яйце гельмінта свиней представлене на рисунку (збільшення ок.х15, об.х40). Встановіть діагноз.

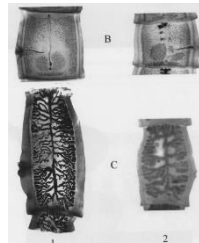
(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

22. Вкажіть назву гельмінта представленого на рисунку

- 1 – Fasciola hepatica
- 2 – Opistorchus tenuicollis
- 3 – Echinostoma revolutum
- 4 – Paramphistoma cervi

23. Вкажіть на рисунку гермафродитний членок свиного цип'яка

24. Вкажіть назву хвороби, яку ще називають «вузликовою хворобою» (у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

25. Вкажіть загальну назву методів досліджень, при яких виявляють личинок гельмінтів?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

26. Вкажіть відповідність методів в гельмінтології

1. Флотаційні методи дослідження	a. Послідовного промивання b. Горшкова c. Калантарян d. Щербовича e. Демідова f. Фюллеборна
2. Методи осадження	
3. Комбіновані	

методи	
--------	--

27. Де паразитують статевозрілі трихінели?

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

28. Вкажіть відповідність

А. біогельмінтози	1. Аскароз
	2. Метастронгілоз
Б. Геогельмінтози	3. Олуланоз
	4. Макраканторинхоз

29. Вкажіть збудника хвороби, що локалізуються в кровоносних судинах

1	Спаргамуси
2	Олулани
3	Шистосоми
4	Трихурісів

30. Яким методом досліджуємо кал при підозрі на фасціольоз?

1	Фюллеборна
2	Послідовного промивання
3	Бермана-Орлова
4	Горшкова

5. Методи навчання

Під час виконання індивідуальних завдань студенти використовують дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші пошукові дії в гуртках. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

Успіх навчання загалом залежить від внутрішньої активності студентів, від характеру їхньої діяльності, то саме характер діяльності, ступінь самостійності та творчості мають бути важливими критеріями у виборі методу.

6. Форми контролю

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з навчальної практики здійснюють згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 70 балів, і рейтингу з підсумкової атестації (заліку) – 30 балів.

Контроль знань студентів виконується під час приймання результатів виконання індивідуальних завдань, за допомогою контрольних тестів і в кінці навчальної практики приймання заліку за допомогою тестів.

Списки контрольних запитань і тестів представлені в навчально-методичному комплексі.

7. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання заліків
60-100	Зараховано
0-59	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

8. Навчально-методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти освіти, навчальні плани, навчальні програми з усіх нормативних і вибіркового навчальних дисциплін; підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні

роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

1. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В.О., Галат М. В. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Підручник./ за ред. проф. Галат В. Ф.- Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2014. – 338 с.

2. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В.О., Галат М. В. Інвазійні хвороби жуйних тварин. Навчальний посібник. / за ред. проф. Галат В. Ф. - Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2012. 144 с.

3. Методичні вказівки. Методи ідентифікації кровопаразитів у тварин/Бойко Н., Немова Т., Семенко О./ Компрінт.-К.-2021,-2.5 д.а.

4. Сорока Н.М., Кичилюк Ю.В., Пашкевич І.Ю. Еймеріоз і ізоспороз свиней. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 216 с.

5. Сорока Н.М., Гончаров С.Л., Пашкевич І.Ю. Параценогоніmoz коропових риб. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2018. 149 с.

6. Журенко В.В., Сорока Н.М., Журенко О.В. Криптоспоридіоз телят. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 249 с.

7. Сорока Н.М., Овчарук Н.П., Пашкевич І.Ю. Шлунково-кишкові стронгілятози великої рогатої худоби. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 178 с.

8. Сорока Н.М., Стибель В.В., Сидоренко І.В., Пашкевич І.Ю. Малофагози голубів. Монографія. К.:«ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 160 с.

9. Прус М.П., Семенко О.В., Галат М.В. Монографія. Бабезіоз собак. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2017. – 175 с.

10. Прус М.П., Зворигіна В.Є., Семенко О.В. Монографія. Саркоцистоз тварин. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2019. – 149 с.

11. Методичні вказівки "Лабораторна діагностика протозоозів тварин" Сорока Н., Прус М., Семенко О., Пашкевич І., Галат М., Слободян Р./ Компрінт.-К.-2021,-3.5 д.а.

12. Методичні вказівки "Лабораторна діагностика гельмінтозів тварин" Сорока Н., Прус М., Семенко О., Пашкевич І., Галат М., Слободян Р./ Компрінт.-К.-2021,-5.5 д.а.

13.Рекомендації з діагностики саркоцистозу тварин /Прус М.П., Семенко О.В., Литвиненко О.П., Зворигіна В.Є. / ДНДІЛДВСЕ, Київ, 2016. - 18 с.

14. Стець О.В., Сорока Н.М., Семенко О.В., Мазуркевич А.Й. Спосіб діагностики яєць гельмінтів за допомогою флотації та обеззолених фільтрів. Патент на корисну модель № 132168 Україна: МПК G01N 33/487; № 201809675; заявл. 26.09.2018; опубл. 11.02.2019, Бюл. № 3. 4 с.

15. Стець О.В., Сорока Н.М., Семенко О.В., Мазуркевич А.Й. Спосіб діагностики яєць гельмінтів за допомогою послідовного промивання та обеззолених фільтрів. Патент на корисну модель № 133416 Україна: МПК G01N 33/48; № 201809503; заявл. 21.09.2018; опубл. 10.04.2019, Бюл. № 7. 4 с.,

16. Дашенко С.О. Сорока Н.М., Галат М.В., Семенко О.В. Метод діагностики стронгілоїдозу собак за використання струнних ниток. Патент на корисну модель № 142234 UA. 2020.

9. Рекомендовані джерела інформації

– основна література

1. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В.О., Галат М. В. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Підручник./ за ред. проф. Галат В. Ф.- Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2014. – 338 с.
2. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В.О., Галат М. В. Інвазійні хвороби жуйних тварин. Навчальний посібник. / за ред. проф. Галат В. Ф. - Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2012. 144 с.
4. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин / В.Ф. Галат, А.В. Березовський, М.П. Прус, Н.М. Сорока; За ред. В.Ф. Галата. Підручник./ – К.: Вища освіта, 2009. – 464 с.
5. Практикум із паразитології / В.Ф. Галат, Ю.Г. Артеменко, М.П. Прус та ін.; За ред. В.Ф. Галата. – К.: Урожай, 2009. – 192 с.

– допоміжна.

1. Практикум із паразитології / В.Ф. Галат, Ю.Г. Артеменко, М.П. Прус та ін.; За ред. В.Ф. Галата. – К.: Урожай, 2001. – 192 с.
2. Рекомендації щодо застосування камери для підрахунку яєць гельмінтів / Пономар С.І. – Біла Церква. – 2001 – 12 с.
3. Методичні вказівки "Лабораторна діагностика протозоозів тварин" Сорока Н., Прус М., Семенко О., Пашкевич І., Галат М., Слободян Р./ Компринт.-К.-2021,-3.5 д.а.
4. Методичні вказівки "Лабораторна діагностика гельмінтозів тварин" Сорока Н., Прус М., Семенко О., Пашкевич І., Галат М., Слободян Р./ Компринт.-К.-2021,-5.5 д.а.
5. Рекомендації з діагностики саркоцистозу тварин /Прус М.П., Семенко О.В., Литвиненко О.П., Зворигіна В.Є. / ДНДІЛДВСЕ, Київ, 2016. - 18 с.
6. Сорока Н.М., Кичилюк Ю.В., Пашкевич І.Ю. Еймеріоз і ізоспороз свиней. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 216 с.
7. Сорока Н.М., Гончаров С.Л., Пашкевич І.Ю. Параценогоніоз коропових риб. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2018. 149 с.
8. Журенко В.В., Сорока Н.М., Журенко О.В. Криптоспоридіоз телят. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 249 с.
9. Сорока Н.М., Овчарук Н.П., Пашкевич І.Ю. Шлунково-кишкові стронгілятози великої рогатої худоби. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 178 с.
10. Сорока Н.М., Стибель В.В., Сидоренко І.В., Пашкевич І.Ю. Малофагози голубів. Монографія. К.:«ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 160 с.
11. Прус М.П., Семенко О.В., Галат М.В. Монографія. Бабезіоз собак. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2017. – 175 с.
12. Прус М.П., Зворигіна В.Є., Семенко О.В. Монографія. Саркоцистоз тварин. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2019. – 149 с.
13. Ветеринарна паразитологія / Г.М. Уркхарті, Дж. Ермур, Дж. Дункан та ін. - М.: Аквариум, 2000. - 352 с. (російською мовою).
14. Атлас гельмінтів тварин / І.С. Дахно, А.В. Березовський. В.Ф. Галат та ін. - К.: Ветінформ, 2001. -118 с.

10. Інформаційні ресурси

1. Найпоширеніші інвазійні хвороби свійських тварин

http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/2533/1/Invazijni%20hvoroby%20svijskyh%20otvryn_2012.pdf

2. Галат В.Ф, Березовський А.В, Прус М.П, Сорока Н.М, Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Практикум https://www.studmed.ru/view/galat-vf-berezovski-av-prus-mp-soroka-nm-parazitologiya-ta-nvazyn-hvorobi-tvarin-praktikum_4c269433360.html

3. Електронний атлас гельмінтів.

<https://mmatilevichusv.wixsite.com/parasitology/elektronnij-atlas>

7. Паразитарні (інвазійні) хвороби тварин // www.referatcentral.org.ua

8. Поширення основних гельмінтозів жуйних тварин та розробка ... www.lib.ua-ru.net/diss/cont/345414.html

9. Гельмінтози тварин <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK8282/>